Eduskunnan ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

Aihe: Ympäristövaliokunta keskiviikko 27.09.2017 klo 09:30 / HE 84/2017 vp / Asiantuntijapyyntö

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ympäristönsuojelulain ja jätelain muuttamisesta (HE 84/2017 vp)

Eduskunnan ympäristövaliokunta pyytää Suomen Yrittäjiltä asiantuntijalausuntoa otsikkoasiassa. Kiitämme mahdollisuudesta antaa näkemyksemme esityksen sisällöstä ja sen vaikutuksista yritystoimintaan.

Esityksen sisältö

Esityksessä ehdotetaan muutattavaksi jätelakia (527/2014, jäljempänä JL) sekä ympäristönsuojelulakia (527/2014, jäljempänä YSL). Esityksen mukaan valvontaviranomaisten oikeutta periä kustannuksia suorittamistaan valvontatoimenpiteistä laajennetaan. Esityksen tavoitteena on vahvistaa kuntien ja valtion viranomaisten taloudellisia voimavaroja valvontatehtävien asianmukaiseksi hoitamiseksi.

Ympäristönsuojelulain mukaisen valvonnan maksullisuus ulotettaisiin koskemaan pilaantuneen maaperän kunnostamistoimenpiteiden valvontaa. Lisäksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle säädettäisiin oikeus periä maksu onnettomuus-, haitta- tai rikkomustilanteissa tehdyistä tarkastuksista. Jätelain mukaisen valvonnan maksullisuuden sääntelyä tarkistettaisiin vastaamaan ympäristönsuojelulakia siten, että valvontaviranomaiset voisivat periä valvottavalta maksun muun muassa määräaikaistarkastuksista ja rikkomusten johdosta annettujen määräysten noudattamisen valvonnasta.

Maksut on perusteltua asettaa toiminnan riskiperusteisuuden perusteella

Esityksessä todetaan, että esitetyt maksut kohdistuvat etupäässä yrityksiin, ja liittyvät monissa tapauksissa erilaisiin laiminlyöntitapauksiin. Maksujen kokonaiskertymän arvioidaan olevan vuositasolla 3,5 – 8 miljoonaa euroa. Esityksen taustalla ovat pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelman linjaukset, jotka liittyvät julkisen talouden sopeuttamistoimenpiteisiin.

Valvonnasta ja tarkastuksista perittävät maksut ovat perusteltuja, jos ne perustuvat toimenpiteistä aiheutuviin kustannuksiin. Pidämme kuitenkin

tärkeänä, että maksut asetettaisiin toimintojen riskiperusteisuuden perusteella. Olemme esittäneet ympäristöministeriölle, että muun ohella myös toiminnan laajuus tulisi ottaa huomioon maksujen määräytymisessä siten, että pienemmille toiminnoille maksut olisivat alhaisemmat suhteessa suuremmille ja laajempivaikutteisille toiminnoille.

Maan hallitus on sitoutunut sujuvoittamaan lainsäädäntöä ja purkamaan tarpeettomia normeja, koska liiallinen sääntelytaakka ja siitä aiheutuvat kustannukset nähdään sekä kansalaisten että yritysten kannalta haitallisena. Selvitysten mukaan yritysten hallinnollisen taakan vähentäminen kasvattaakin bruttokansantuotetta, vauhdittaa investointeja ja tuotannon kasvua sekä parantaa työvoiman tuottavuutta. Tästä syystä on tärkeää, että voimassa olevan sääntelyn lisäksi myös valmistelussa olevan sääntelyn osalta arvioidaan kattavasti sääntelyn vaikutuksia pienille ja keskisuurille yrityksille. Usein sääntelystä aiheutuvat kustannukset ja hallinnollinen taakka kohdistuvat suhteellisesti raskaiten mikro- ja pienyrityksiin.

Ympäristöministeriön lausuntokierroksen jälkeisessä jatkovalmistelussa on huomioitu Suomen Yrittäjien näkemykset. Hallituksen esityksessä esitetään säädettäväksi kahta uutta pykälää (YSL 206 § ja JL 144 a §) mikroyritysten valvonnasta perittävän maksun osalta. Pidämme perusteltuna, että juuri mikroyritysten maksujen kohtuullisuudesta säädetään erikseen omissa pykälissä.

Hallituksen esityksessä ei ole määritelty sitä, mitä mikroyrityksellä tarkoitetaan. Koska määritelmä ei ole yksiselitteinen, katsomme lakien yhtenäisen soveltamisen kannalta olevan perusteltua, että tarkka määritelmä kirjataan lain esitöihin.

Suomessa on yleisessä käytössä kaksi mikroyrityksen määritelmää. Tilastokeskus ilmoittaa, että mikroyritys määritellään yritykseksi, jonka palveluksessa on vähemmän kuin 10 työntekijää. Lisäksi edellytetään, että yrityksen vuosiliikevaihto on enintään 2 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma enintään 2 miljoonaa euroa. Lisäksi määritelmään kuuluu ns. riippumattomuusehto: riippumattomia yrityksiä ovat ne yritykset, joiden pääomasta tai äänivaltaisista osakkeista 25 prosenttia tai enemmän ei ole yhden sellaisen yrityksen omistuksessa tai sellaisten yritysten yhteisomistuksessa, joihin ei voida soveltaa tilanteen mukaan joko pk-yrityksen tai pienen yrityksen määritelmää.

Myös kirjanpitolain 4 b §:ssä määritellään mikroyritys. Laissa tarkoitetaan mikroyrityksellä kirjanpitovelvollista, jolla sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella ylittyy enintään yksi seuraavista kolmesta raja-arvosta tilinpäätöspäivänä: taseen loppusumma on 350 000 euroa, liikevaihto 700 000 euroa ja tilikauden aikana palveluksessa on keskimäärin 10 henkilöä.

Valvonnan kannalta olisi perusteltua valita mahdollisimman yksinkertainen ja helposti todennettavissa oleva määritelmä. Tämän vuoksi katsomme, että mikrotyritysmääritelmäksi riittää se, että yrityksen palveluksessa on alle

kymmenen henkilöä. Liikevaihdon ja taseen todentaminen johtaisi turhaan taakkaa sekä valvovan viranomaisen että valvottavan osalta.

Esityksen mukaan valvonta- ja tarkastusmaksuja saisi jatkossa periä sekä ympäristönsuojelu- että jätelain mukaisista viranomaistoiminnoista. Olisi tärkeää vielä selkeyttää sitä, etteivät toiminnanharjoittajaan kohdistuvat maksut saa olla päällekkäisiä.

Kunnioittavasti

Suomen Yrittäjät

Tiina Toivonen
lainsäädäntöasioiden päällikkö